



Mårten Olsson
Tillväxtchef
marten.olsson@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Skåneleden, ny östlig etapp

Sammanfattning

Visit Trelleborg har via sitt moderbolag Trelleborg Rådhus AB initierat ett ärende om att skapa en ny östlig etapp av Skåneleden. Den östliga etappen sammanbinder Trelleborg med Skurup och Ystad och går via Kalkugnarna i Smyge.

En ny östlig etapp bedöms som viktig för Trelleborg som destination och även för lokal rekreation och bör således genomföras.

För delsträckan Dalabadet österut till kommungränsen mot Skurup finns möjlighet att söka full finansiering via projektet "Kraftsamling Outdoor Skåne" men sträckan mellan Trelleborgs centrum och Dalabadet måste kommunen själv finansiera.

En grov kostnadsbedömning för den del som kommunen behöver finansiera själv är 100-150 000 kr exklusive medarbetares arbetstid.

För den externa finansieringen krävs att markavtal är tecknade senast under oktober 2023. Ärendet behöver därför prioriteras.

Befintliga delar av Skåneleden förvaltas och hanteras av tekniska servicenämnden och det samordnande ansvaret för en ny östlig etapp bör därför läggas där. Stöd kan därefter inhämtas från övriga nämnder och förvaltningar.

Ytterligare information finns under rubriken *Ärendet* i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, Skåneleden, ny östlig etapp, KS 2023/255, 2023-03-24

Kartor (3 st.) med förslag till sträckning av ny östlig etapp av Skåneleden
Avtal om Skåneleden mellan Trelleborgs kommun och Region Skåne, tecknat 2016
Protokollsutdrag Rådhus AB 2023-02-22, § 11
Visit Trelleborgs tjänsteskrivelse, 2023-02-13

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att ställa sig bakom förslag till en ny östlig etapp av Skåneleden

att uppdra till tekniska servicenämnden att påta sig samordningsansvaret för iordningställandet av en ny Östlig etapp av Skåneleden i samverkan med andra berörda nämnder

att tekniska servicenämnden finansierar ny östlig etapp genom ansökan av medel från "Kraftsamling Outdoor Skåne" och att kostnader därutöver ska hanteras inom respektive nämnds ordinarie verksamhet.

Beslutet skickas till

Kommunledningsförvaltningen, tillväxtavdelningen

Tekniska servicenämnden

AB Visit Trelleborg

Ärendet

Om Skåneleden

De första sex etapperna av Skåneleden invigdes 1978 mellan Sölvesborg och Glimåkra. Sedan dess har fler sträckor tillkommit för att idag omfatta 130 mil vandringsled som erbjuder uppskattad och variationsrik vandring. Här kan man strosa längs kusten med blick över havet, följa en led som omges av mäktig bokskog eller vandra över vida slätter. Leden ingår även som en del av den 5 000 km långa Nordsjöleden, som passerar Sverige, Norge, Danmark, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien.

Region Skåne är huvudman för Skåneleden och driver utvecklingen av leden framåt. De är även ansvariga för kommunikation och marknadsföring av leden. Stiftelsen Skånska Landskap ansvarar för förvaltningen av leden på uppdrag av Region Skåne som tecknar samarbetsavtal med medverkande kommuner. Ledansvariga i respektive kommun (s.k. Skåneledskommun) ansvarar för all praktisk hantering utmed leden.

Skåneleden går i stor utsträckning på privatägd mark. Det är tack vare de omkring 1 000 markägare utmed Skåneleden, som har godkänt att just vandrare får färdas över deras mark, som leden möjliggörs.

Skåneleden går idag genom 32 kommuner, varav 3 ligger i annat län:

Mer information om Skåneleden finns via www.skaneleden.se.

Skåneleden i Trelleborgs kommun

Kommunstyrelsen har vid två tidigare tillfällen ställt sig bakom etableringen av lokala sträckningar av Skåneleden genom kommunen. Numera finns dels SL2 Torup till Trelleborg, dels SL5 Skåre till Trelleborg. (Mer information om de lokala sträckningarna finns via SL2 - <https://www.skaneleden.se/etapp/22-fru-alstad-trelleborg>, <https://www.skaneleden.se/etapp/21-torup-fru-alstad> och SL5 <https://www.skaneleden.se/etapp/25-skare-trelleborg>) Dessa dragningar har etablerats tack vare Region Skånes aktiva engagemang och ett tvärsanknadt samarbete inom kommunkoncernen som över tid har involverat flertalet aktörer från hållbar utveckling, stadsmiljö, mark- och exploatering och Visit Trelleborg.

Idag bidrar de lokala sträckningar av Skåneleden till ökad naturbaserad attraktivitet för kommuninvånare och stärker Trelleborgs kommuns infrastruktur för högre livskvalitet och förbättrad folkhälsa. Utöver detta nyttjas leden aktivt av besöksnäringen både när det gäller produktutveckling och marknadsföring, och lyfts därför både av lokala företag och Visit Trelleborg som något som höjer destinationens attraktionskraft.

Kvalitetssäkrade vandringsleder främjar hållbar utveckling

Projektet "Nationellt ramverk för vandringsleder" finansierades av Tillväxtverket och Jordbruksverket där Tourism in Skåne var projektägare och Visit Dalarna stod för projektledning. Visit Värmland, Region Västerbotten och Linköpings stift ingick också i projektorganisationen. Projektgruppen arbetade fram ramverket tillsammans med olika myndigheter, organisationer och föreningar som är berörda i arbetet med vandringsleder.

Ramverket är ett nationellt system av kvalitetskriterier, verktyg och rekommendationer som gäller för låglandsleder utanför det statliga systemet och ska bidra till höjd kvalitet och gemensam standard på svenska vandringsleder.

Ramverket belyser tre viktiga skäl varför offentliga aktörer bör investera i ett större utbud av kvalitetssäkrade vandringsleder:

1. Förbättrad folkhälsa

Allt fler söker sig till naturen för återhämtning och social samvaro där vandring stärker både fysiskt och psykiskt välmående. Att vandra är enkelt, tillgängligt för många och har en låg ekonomisk tröskel.

2. Ökad lokal turism

Intresset för vandringsturism ökar alltmer, både nationellt och globalt. S.k. låglandsvandring, som Skåneleden erbjuder, vänder sig till en bred målgrupp och ledbaserad turism främjar lokal ekonomisk aktivitet då boende, caféer och gårdsbutiker lyfts fram i en gemensam helhet.

3. Attraktivare kommun

En vandringsled är en kommunal resurs som bidrar till ökad livskvalitet och lokal stolthet. Därutöver främjar den även kommunens varumärke vid företagsetableringar och inflyttning.

Att investera i kvalitetssäkrade vandringsleder är därmed att investera i en plattform för förbättrad folkhälsa, högre livskvalitet, starkare attraktionskraft och ökad ekonomisk aktivitet och sysselsättning.

Ny östlig etapp

Mot bakgrund av ramverkets rekommendationer och det ökade intresset för vandring som rekreationsform för både kommuninvånare och besökare, har Visit Trelleborg i dialog med Region Skåne och företrädare för Trelleborgs kommun tagit initiativ till att närmare studera möjligheterna för en ny etapp av Skåneleden.

Som resultat av detta föreslås att de redan existerande SL2 Torup – Trelleborg och SL5 Skåre – Trelleborg kompletteras med en östlig dragning som binder samman Trelleborgs centrum, via Skurups kommun, med Ystads centrum. Detta skulle för Trelleborgs del erbjuda en varierad vandringsfärd längs Sveriges sydligaste kustremsa som kantas av fiskelägen, småbåtshamnar och strandängar, men även service, shopping och upplevelser så som Gislövs hamn och Smygehuk – Sveriges sydligaste udde.

Visit Trelleborg har därefter i samverkan med Region Skåne tagit initiativ till inledande samtal med Skurup och Ystad kommuner som genom politiska beslut har ställt sig positiva till förslaget. För Trelleborgs del krävs nu samma ställningstagande.

Region Skåne stöttar kommunernas samverkan i frågan och har via avdelningen för regional utveckling framfört följande:

”Vi ser det som väldigt positivt att Trelleborgs kommun vill utveckla ny Skåneled längs sydkusten tillsammans med Skurup och Ystad. Det är många vandrare, såväl skåningar som besökare från övriga Sverige och utlandet, som efterfrågar en led längs Skånes södra kust. Det är ett attraktivt område som har kapacitet att ta emot fler besökare, inte minst under vår och höst. Vi ser att en ny Skåneled längs

sydkusten skulle gynna destinationsutvecklingen i området och öka den ledbaserade turismen.”

Förslag till sträckning har godkänts av Region Skåne och har sedan kompletterats med nödvändig information gällande boendeanläggningar, kollektivt resande, tillgång till dricksvatten och andra kravställningar.

I det tilltänkta förslaget dras leden även via kalkugnarna i Östra Torp för att på så vis inkludera det industrihistoriskt unika arv som förvaltas av Stiftelsen Smygehuk i vandringsupplevelsen. Redan idag finns Cocoon – ett arkitektritad vindskydd som etablerades under ARKNAT-festivalen – på området. Under förutsättning att en ny etapp av Skåneleden etableras avser Stiftelsen Smygehuk att söka finansiering av Leader Söderslätt för etableringen av en friluftsnod med bland annat grillplatser och toaletter på området som stärker ledens infrastruktur för både kommuninvånare och besökare.

Finansiering och genomförande

Just nu finns en möjlighet att finansiera dragningen av den nya leden längs sydkusten, genom ”Kraftsamling Outdoor Skåne”, ett projekt som finansieras av EU:s landsbygdsprogram via Tillväxtverket. För att detta ska kunna ske behöver alla berörda kommuner gå i takt. Region Skåne har därför angett den 31 oktober 2023 som sista datum för när markavtalen behöver vara klara i både Trelleborg, Skurup och Ystad. Om detta uppfylls så kan Region Skåne stå för allt material till ledmarkeringen, och troligtvis även hela arbetsinsatsen. På grund av villkoren från Tillväxtverket gäller detta för den del av leden som går utanför Trelleborgs tätort, dvs. merparten av leden.

För att Trelleborgs kommun ska kunna dra nytta av denna möjlighet krävs alltså att nödvändiga politiska beslut fattas och att uppdrag lämnas till berörd kommunal instans att teckna avtal med markägare. Etableringsarbetet kan genomföras efter den av Region Skåne utsatta deadlinen.

Befintligt avtal med Region Skåne om Skåneled gäller även för nya ledasträckningar.

Kostnaden för att anlägga en ny etapp av Skåneleden är väldigt svår att beräkna eftersom det beror på hur det ser ut på enskilda plaster längs sträckan. Dvs. vilka behov finns av skyltning och att ställa i ordning stigar m.m. Även markägarnas inställning påverkar tidsåtgången m.m.

Men utifrån anläggandet av tidigare etapper har tekniska servicenämnden tagit fram en schablonkostnad per 10 km ny led. Den schablonkostnad som beräknats är ca 285 000 kr per 10 km.

I nu aktuell etapp kan bidrag finansiera huvuddelen av sträckan men ca 4 km behöver kommunen finansiera själv. En grov uppskattning av kommunens kostnader blir då mellan 100-150 000 kr, exklusive arbetstimmar för medarbetare.